

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Anna Krajčíková

Rozvíjanie čítania s porozumením na hodinách ruského jazyka v základnej škole

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Anna Krajčíková

Kontakt na autora: Základná škola, Tribečská 1653/22, 955 01 Topoľčany
krajcik.anna@gmail.com

Názov OPS/OSO: Rozvíjanie čítania s porozumením na hodinách ruského jazyka
v základnej škole

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2014
X. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Beata Juráková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Klíčové slová

Text, druhy textov, práca s textom, komunikačné zručnosti, čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, IKT, interaktívna tabuľa

Anotácia

Obsahom tejto práce je rozvíjanie čítania s porozumením ako jednej z komunikačných zručností na vyučovacích hodinách ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole. Čítanie s porozumením je rozvíjané vo vzájomnom prepojení s ďalšími komunikačnými zručnosťami, ktorými sú počúvanie s porozumením, písomný a ústny prejav. Práca je využiteľná pri žiakoch, ktorí sú používateľmi základov jazyka.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Aktívne využívanie čítania s porozumením vo vyučovacom procese v základnej a strednej škole	574/2001 - KV
Podpora čitateľskej gramotnosti žiakov v základnej škole	976/2012 – KV
Využitie IKT na hodinách ruského jazyka	1367/2014 - KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 ZÁKLADNÉ TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ	7
1.1 Čítanie s porozumením	7
1.2 Druhy textov	8
1.3 Čitateľské zručnosti a čitateľské stratégie	9
2 CIELE OPS	10
2.1 Špecifikácie OPS	10
2.2 Požadované kompetencie	10
3 TEORETICKÉ VYUŽITIE VYBRANÝCH TEXTOV NA VYUČOVACÍCH HODINÁCH	11
3.1 Text č. 1	11
3.2 Text č. 2	14
3.3 Text č. 3	16
3.4 Text č. 4	18
3.5 Text č. 5	20
ZÁVER	22
Zoznam príloh	26

ÚVOD

Znalosť cudzích jazykov je jedným z kľúčových predpokladov úspešnej komunikácie s okolitým svetom, lepšieho uplatnenia sa na medzinárodnom trhu práce, lepšieho chápania dnešnej multikultúrnej spoločnosti.

Vyučovanie dvoch cudzích jazykov v základnej škole je základnou požiadavkou Európskej komisie. V súčasnosti sa žiaci základnej školy od roku 2011 učia povinne ako prvý cudzí jazyk od tretieho ročníka jazyk anglický. Druhý cudzí jazyk si žiaci vyberajú v šiestom ročníku základnej školy z nasledovných cudzích jazykov – nemeckého, ruského, francuzského, talianskeho a španielskeho. Nie každá škola však môže ponúknuť svojim žiakom na výber všetky tieto cudzie jazyky. Závisí to od kvalifikovanosti pedagógov, ktorými škola disponuje. Časová dotácia druhého cudzieho jazyka je iba jedna vyučovacia hodina týždenne, avšak veľa základných škôl využíva možnosť pridania z voliteľných hodín. V našej základnej škole sa druhý cudzí jazyk vyučuje od šiesteho po deviaty ročník dvakrát týždenne.

V ostatných rokoch sa do popredia záujmu žiakov, čo sa týka výberu druhého cudzieho jazyka, dostáva práve ruský jazyk. Učitelia ruského jazyka musia hľadať atraktívne, ale najmä efektívne metódy a formy výučby, ktorými žiakov zaujmú a upútajú. Využívanie moderných informačno – komunikačných technológií pri vyučovaní cudzích jazykov je dnes už samozrejmosťou. Avšak učebníc a učebných materiálov, čo sa týka konkrétne vyučovania ruského jazyka v základnej škole, veľké množstvo na výber nie je, napríklad v porovnaní s cudzími jazykmi ako sú anglický a nemecký. Je to ovplyvnené najmä tým, že ruský jazyk v posledných desiatkach rokov nepatrí medzi dominantné cudzie jazyky. Preto sme sa v tejto práci rozhodli venovať práve výučbe ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole.

V našej osvedčanej pedagogickej skúsenosti edukačnej praxe sa venujeme rozvíjaniu čítania s porozumením ako jednej z komunikačných zručností, nie však izolovane od zvyšných komunikačných zručností, ktorými sú počúvanie s porozumením a písomný a ústny prejav. Vedieť čítať s porozumením je pre žiakov veľmi dôležité nie len na hodinách slovenského, či cudzieho jazyka, ale na všetkých vyučovacích hodinách. Každý rok sú žiaci deviateho ročníka testovaní zo svojich znalostí zo slovenského jazyka a matematiky. Toto testovanie by nemohli zvládnuť bez toho, aby vedeli čítať s porozumením. Teda nie len si niečo prečítať, ale musia sa vedieť v texte zorientovať, vyhľadať potrebné informácie, vedieť rozlíšiť dôležité informácie od tých menej dôležitých, vedieť získané informácie vhodne a presne použiť a kriticky ich hodnotiť.

Cieľom tejto práce je opísať praktické skúsenosti práce s textom na vyučovacích hodinách ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole. Pri práci s textom so žiakmi, ktorí sa iba začínajú učiť cudzí jazyk, je veľmi ťažké vybrať vhodný text, ktorý by vyhovoval slovnej zásobe a obsahom gramatických štruktúr, ktorým by žiaci mohli porozumieť. Výber textov by zároveň mal pomáhať snímať kultúrnu bariéru, ktorú vyučovanie cudzích jazykov často prináša.

Práca je rozdelená do troch kapitol. Prvá kapitola sa venuje základným teoretickým východiskám, z ktorých by mal učiteľ ruského jazyka vychádzať. Opisuje i jazykovú úroveň A1 používateľa základov jazyka, ktorú by mal každý žiak deviateho ročníka

dosiahnuť. Druhá kapitola je venovaná cieľom OPS, jej špecifikáciám a požadovaným kompetenciám. Tretia časť práce je venovaná praktickému využitiu vybraných textov na vyučovacích hodinách ruského jazyka. Pri každom texte sú opísané úlohy pred textom, počas čítania textu i po čítaní textu, ktoré sa niekedy vzájomne prelínajú. Texty použité v tejto práci sú z rôznych zdrojov – kníh, časopisov, ale najmä z Internetu, zo zdroja, ktorý predstavuje pre učiteľa v súčasnej dobe veľkú pomoc. Niektoré z textov sú použiteľné aj s audionahrávkami, preto sa dajú využiť i na samotné počúvanie s porozumením. Texty rozvíjajú i medzipredmetové vzťahy. V odporúčaníach pre prax uvádzame pre učiteľov ruského jazyka užitočné zdroje, internetové stránky, na ktorých môžu hľadať ďalšie inšpirácie. Práva obsahuje jedenásť pracovných listov, v ktorých si učiteľ nájde prepisy textov, cvičenia k textom a úlohy.

Ponúknutá osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe vychádza z pedagogickej praxe na II. stupni základnej školy. Práca môže slúžiť ako doplnkový učebný materiál k učebniciam ruského jazyka, na spestrenie klasických vyučovacích hodín, na rozvíjanie komunikačných zručností, najmä čítania s porozumením a na rozvíjanie slovnej zásoby.

1 ZÁKLADNÉ TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

V dnešnej dobe je čitateľská gramotnosť hodnotená ako základná kompetencia, bez ktorej nemožno dosiahnuť všetky ďalšie kompetencie. Čitateľská gramotnosť sa stala základom pre dosiahnutie funkčnej gramotnosti človeka. (Hrdináková, [2013]). Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti a čítania s porozumením má dôležitú úlohu na všetkých predmetoch v základnej škole.

1.1 Čítanie s porozumením

Čítanie s porozumením je jednou zo štyroch komunikačných zručností, ktoré nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú. V pedagogickej dokumentácii z ruského jazyka pre úroveň A1 (17, 2009) v čítaní s porozumením učiaci sa:

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (13, 2006, str.70) uvádza príklady činností čítania, kde pri **zrakovej recepcii** používateľ v pozícii čitateľa dostáva a spracúva ako vstup písané texty vytvorené jedným alebo viacerými autormi. Sú to:

- čítanie na všeobecnú orientáciu,
- čítanie na informáciu, napríklad použitie príručiek,
- čítanie a dodržiavanie pokynov,
- čítanie pre zábavu.

Používateľ jazyka môže čítať, aby:

- pochopil jadro veci,
- získal konkrétne informácie,
- podrobne všetkému porozumel,
- pochopil naznačené významy čítaného atď.

K dispozícii sú nasledujúce modelové stupnice:

- celkové čítanie s porozumením,
- čítanie korešpondencie,
- čítanie na orientáciu,
- čítanie na informácie a pochopenie argumentácie,
- čítanie pokynov.

Pri **audiovizuálnej recepcii** (13, str.73) používateľ súčasne prijíma sluchový a zrakový vstup. Medzi takéto činnosti patrí:

- sledovanie textu, ktorý sa číta nahlas,
- sledovanie televízie, videozáznamu alebo filmu s titulkami,
- využívanie nových technológií (multimédiá, CD-ROM atď.).

Podľa **SERR** (13, str. 71-73) je **úroveň A1 používateľa základov jazyka** pre čítanie s porozumením charakterizovaná nasledovne:

- **všeobecná stupnica** – dokáže porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným frázam a dokáže vyhľadať známe mená, slová a základné frázy a podľa potreby sa v čítaní vracia späť
- **čítanie korešpondencie** – dokáže porozumieť krátkym, jednoduchým správam na pohľadniciach
- **čítanie na orientáciu** – dokáže rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie frázy v jednoduchých nápisoch týkajúcich sa najbežnejších každodenných situácií
- **čítanie na získanie informácií a pochopenie argumentácie** – dokáže získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu
- **čítanie pokynov** – dokáže sa riadiť krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.

Čo sa týka samotného čítania, Nedomová a Vlhová (2010) uvádzajú podľa súčasnej metodiky niekoľko typov čítania:

- **podľa spôsobu čítania** – čítanie hlasné a čítanie pre seba,
- **podľa psychologického zamerania** – analytické čítanie, prekladové čítanie,
- **podľa stupňa pomoci študentovi** – pripravené čítanie/čítanie so slovníkom, nepripravené čítanie/čítanie bez slovníku,
- **podľa spôsobu organizácie výukovej práce** – individuálne čítanie, školské čítanie, zborové čítanie, domáce čítanie,
- **podľa účelu a spôsobu realizácie procesu čítania** – orientačné, informatívne, študijné, zoznamovacie,
- **podľa sociolingvistického zamerania** – čítanie zamerané na lingvoreálie

1.2 Druhy textov

Žiaci prichádzajú do styku s rôznymi druhmi textov (Čtvrtníčková, 2012):

- **literárne texty** – rôzne literárne žánre a útvary beletristickej literatúry,
- **informačné texty** – výkladové texty v učebniciach, encyklopédie, väčšina článkov dennej tlače, listy a informačné letáky, biografie reálnych osôb a podobne. Tieto druhy textov napomáhajú ďalšiemu vzdelávaniu žiakov.

A. Húsková (2012) rozdeľuje texty podľa rôznych kritérií, napríklad:

Podľa formy:

- **súvislý text** – napr. rozprávanie, opis, výklad, argumentačný text atď.,
- **nesúvislý text** – napr. schémy, grafy, tabuľky, mapy, formuláre a pod.,
- **kombinovaný** – kombinácia súvislých a nesúvislých textov,
- **zložený** – pozostáva z viacerých samostatných textov.

Podľa funkcie:

- **vecný,**
- **umelecký,**

Podľa média:

- **papierový** - tlačená podoba textu,
- **digitálny** – elektronická podoba textu.

1.3 Čitateľské zručnosti a čitateľské stratégie

Čitateľská zručnosť je schopnosť prezrieť si text a predpovedať, o čom text bude. Čitateľská stratégia je, keď žiak pochopí kedy a prečo môže nové informácie použiť a je schopný ich efektívne použiť. (Tomengová, 2010)

A. Tomengová (2010) opisuje nasledovné **čitateľské zručnosti**:

- **skimming** – rýchle čítanie, preletieť text, pozrieť si obrázky, nadpisy, podnadpisy,
- **scanning** – vyhľadávacie čítanie, keď hľadáme konkrétny údaj,
- **search reading** – výskumné čítanie, hľadanie kľúčových slov a fráz, ktoré pomáhajú nájsť špecifické informácie,
- **extenzívne čítanie** – čítanie dlhších, súvislých textov, vyžadujúcich všeobecné pochopenie,
- **intenzívne čítanie** – kratšie texty, výber špecifických informácií, presné detailné čítanie.

Z čitateľských stratégií, ktorých existuje viacero, uvádzame nasledovné:

- **3-2-1** – žiak vyhodnocuje získané údaje nasledovne: 3 dôležité veci, ktoré boli v texte; 2 veci, ktoré žiaka zaujali; 1 vec, na ktorú v texte žiak nenašiel odpoveď (Heldová, Kašiarová, Tomengová, 2011),
- **5-4-3-2-1** – ide o obdobu predchádzajúceho postupu: 5 nových informácií; 4 informácie, ktoré sa týkajú hlavnej myšlienky textu; 3 nové slová, ktoré našiel žiak textu; 2 informácie, ktoré žiak už poznal; 1 vec, na ktorú žiak nenašiel v texte odpoveď (Gavora, 2012),
- **KWL** – what you **K**now, what you **W**ant to know, what you **L**earned (know – vedieť, want – chcieť, learn – učiť sa) – podporuje aktívne učenie sa, kritické myslenie a interakciu žiak – učiteľ. Žiaci majú tabuľku s tromi stĺpcami: čo o tejto téme viem – vyplňajú pred čítaním; čo by som o tejto téme chcel vedieť – vyplňajú pred čítaním; čo som sa z textu naučil – vyplňajú po čítaní (Heldová, Kašiarová, Tomengová, 2011).

2 CIELE OPS

Hlavným cieľom osvedčenej pedagogickej skúsenosti je predstaviť a opísať praktické skúsenosti s prácou s textom, s rozvíjaním čítania s porozumením na vyučovacích hodinách ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole.

Čiastkové ciele OPS:

- rozvíjanie čitateľskej gramotnosti
- rozvíjanie čítania s porozumením
- rozvíjanie slovnej zásoby
- rozvíjanie počítačovej gramotnosti
- naučiť žiakov pracovať s textom
- naučiť žiakov aktívne počúvať

2.1 Špecifikácie OPS

OPS je určená pre:

Škola: Základná škola

Kategória pedagogických zamestnancov: Učiteľ

Podkategória: Učiteľ pre nižšie sekundárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia, cudzie jazyky

Predmet: Ruský jazyk – druhý cudzí jazyk

Ročníky: 6. – 9.

Komunikačná úroveň podľa SERR: A1 (A1.1, A1.2)

Medzipredmetové vzťahy: anglický jazyk, biológia, geografia, literatúra

2.2 Požadované kompetencie

Požadované kompetencie od žiaka:

- znalosť azbuky
- základné čitateľské zručnosti
- vedieť pracovať so slovníkmi
- základné zručnosti pri práci s IKT

Požadované kompetencie od učiteľa:

- vedomosti z odboru didaktiky ruského jazyka
- ovládanie čitateľských stratégií
- znalosť práce s Internetom
- znalosť práce s interaktívnou tabuľou

Potrebná vybavenosť triedy / učebne, v závislosti od vybraných aktivít:

- Interaktívna tabuľa
- pripojenie na Internet

3 TEMATICKÉ VYUŽITIE VYBRANÝCH TEXTOV NA VYUČOVACÍCH HODINÁCH

Táto kapitola je venovaná praktickým ukážkam práce s textom na hodinách ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole. Pracovať na vyučovacích hodinách s neznámym textom má veľa výhod. Z vlastnej pedagogickej praxe viem, že texty, ktoré sa nachádzajú v učebniciach, žiaci často čítali ešte predtým, ako boli použité na hodine a tým sa pre nich stali nudné a nezaujímavé. Práca s textom v ruskom jazyku je náročná, najmä v počiatočoch učenia sa tohto jazyka, kedy sa žiaci učia čítať nové písmo. Preto je veľmi dôležité pracovať s textom čo najčastejšie. Dôležitá je tu úloha samotného učiteľa. Treba vybrať také texty, aby sme v žiakoch vzbudili záujem v téme i úlohách, na ktorých pracujú. Učiteľ si musí vyučovaciu hodinu dobre zorganizovať podľa schopností a možností svojich žiakov, žiaci čítajú rôznymi spôsobmi a rôznou rýchlosťou. Musí dávať jasné pokyny, žiadať spätnú väzbu, upriamiť pozornosť na to, čo chceme žiakov naučiť. Častými problémami, ktoré môžu hodiny čítania so sebou prinášať, sú napríklad obavy žiakov, že nemajú dostatočnú slovnú zásobu na prečítanie textu. Žiakov treba od začiatku povzbudzovať k tomu, aby sa učili samostatne pracovať so slovníkmi.

Pri každom použitom texte v tejto kapitole uvádzame podľa pedagogickej dokumentácie ruského jazyka pre úroveň A1 pre ktorú tému, podtému, slovnú zásobu je možné text použiť. Ku každému textu sú uvedené námety na motivačnú časť hodiny. Tieto zahrievacie, predtextové úlohy sú väčšinou vykonávané s použitím interaktívnej tabule, s ktorou žiaci veľmi radi na vyučovacích hodinách pracujú. Úlohy počas čítania a po čítaní textu sa môžu navzájom prelínať a podmieňovať. Práca s textom nemusí byť iba v papierovej forme, preto uvádzame príklady i na digitálny text. Pri práci s textom rozvíjame u žiakov čítanie s porozumením ako jednu z komunikačných zručností, nie však izolovane od ostatných, navzájom sa prelínajú a dopĺňajú. Uvádzame ukážky textov, ktoré sú ozvučené, žiaci si tým rozvíjajú i počúvanie. Pri jednotlivých úlohách žiaci píšú odpovede, čím si zlepšujú svoj písomný prejav. Taktiež rozprávajú, odpovedajú na otázky, čím si rozvíjajú svoj ústny prejav.

Texty použité v tejto kapitole sú všetky prepísané a upravené, s označením prízvuku. Pochádzajú z rôznych zdrojov – z kníh, časopisov, internetu, ktoré sú uvedené v odporúčaníach pre prax a použitých zdrojoch. Ukážky vyučovacích hodín použitých v tejto kapitole sa venujú azbukovému a poazbukovému obdobiu a sú využiteľné v 6. – 9. ročníku základnej školy. Uvedené využitie textov v ročníkoch je iba orientačné, je na učiteľovi, ktorý pozná znalosti, schopnosti a záujmy svojich žiakov, aby sa rozhodol, kedy je vhodné text použiť. Pri textoch a s nimi súvisiacich aktivitách neuvádzame čas, pretože je to taktiež individuálne v závislosti od skupiny žiakov, s ktorou učiteľ pracuje.

3.1 Text č.1

Názov textu: Күрочка ряба – Jarabá sliapočka

Téma, podtéma: Multikultúrna spoločnosť, ruská ľudová rozprávka

Ciele: - predstaviť ruskú ľudovú rozprávku
- rozvíjať vzťah k ľudovej slovesnosti
- čítať s porozumením

- počúvať s porozumením

Úroveň, ročník: A1.1, 6. ročník

Druh textu: - literárny
- súvislý
- digitálny

Čitateľské zručnosti a stratégie: intenzívne čítanie

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy: literatúra, multikultúrna výchova

Pomôcky: - pracovné listy (viď Príloha 1, Príloha 2, Príloha 3)
- interaktívna tabuľa
- prístup na Internet

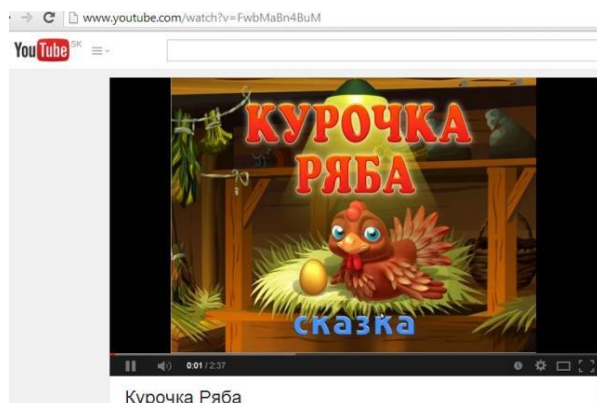
Pred čítaním textu

Úvod vyučovacej hodiny v motivačnej časti venujeme rozhovoru so žiakmi o rozprávkach, pýtame sa žiakov napr. Какие сказки вы знаете? Какая ваша любимая сказка? A podobne. Na rozhovor nadviažeme krátkou aktivitou na tému ruské rozprávky. Na aktivitu potrebujeme pracovný list (viď Príloha 1). Obsahuje názvy ruských rozprávok, ktoré sú rozdelené na dve časti. Pracovný list rozstriháme na pásiky podľa čiar. Úlohou žiakov bude zložiť názvy ôsmich ruských ľudových rozprávok. Aktivitu môžu robiť žiaci samostatne, prípadne vo dvojiciach alebo v skupinkách.

Riešenie: Маша и медведь.
Царевна – лягушка.
Волк и козлята.
Финист – ясный сокол.
Сказка о рыбаке и рыбке.
Сказка о царе Салтане.
Елена Премудрая.
Василиса Прекрасная.

Práca s textom

Po úvodnej aktivite s názvami rozprávok predstavíme žiakom rozprávku, s ktorou budeme na vyučovacej hodine pracovať – Курочка Ряба. Je to ruská ľudová rozprávka, ktorú v 19. storočí upravil a prerozprával Konstantin Dmitrijevič Ušinskij. Túto rozprávku si učiteľ pripraví na interaktívnu tabuľu s prístupom na internet z nasledovného linku: <http://www.youtube.com/watch?v=FwbMaBn4BuM> (viď Obrázok 1). Je to interaktívna verzia rozprávky s písaným textom v hornej časti (viď obrázok 2), ktorý je narozprávavý. Požiadame deti, aby sledovali text a počúvali. Dĺžka rozprávky je 2 minúty a 37 sekúnd. Rozprávku pustíme žiakom dvakrát.

Obrázok 1 Sliepočka jarabá

Obrázok 2 Text v rozprávke

Prameň:
<http://www.youtube.com/watch?v=FwbMaBn4BuM>

Prameň:
<http://www.youtube.com/watch?v=FwbMaBn4BuM>

Text rozprávky:

Жили – были дед и баба. И была у них курочка ряба.

Снесла курочка яйцо, не простое, а золотое.

Дед бил – бил – не разбил.

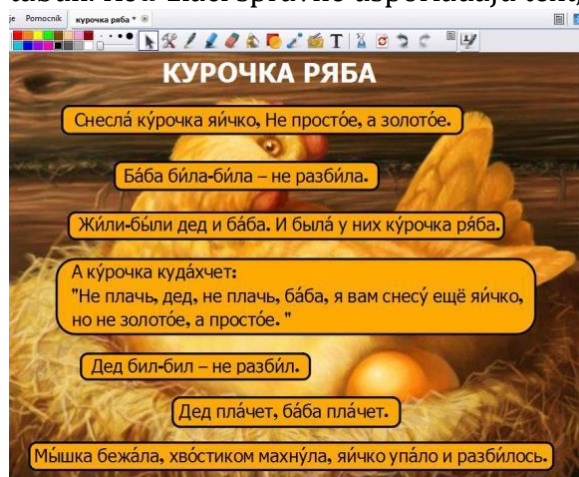
Баба била – била – не разбила.

Мышка бежала, хвостиком махнула, яйцо упало и разбилось.

Дед плачет, баба плачет.

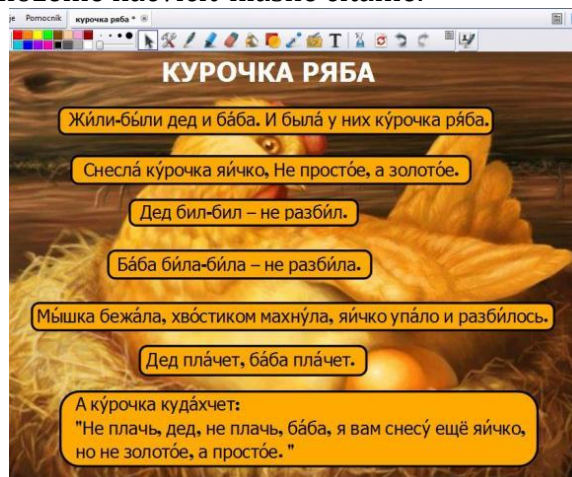
А курочка кудахчет: « Не плачь, дед, не плачь, баба, я вам снесу ещё яйцо, но не золотое, а простое. »

Po prečítaní a vypočutí rozprávky je pripravená aktivita na interaktívnej tabuli (viď Obrázok 3, Obrázok 4). Je to poprehadzovaný text rozprávky. Vyzveme žiakov, aby skúsili usporiadať text do správneho poradia. Žiaci chodia jednotlivo k interaktívnej tabuli. Keď žiaci správne usporiadajú text, môžeme nacvičiť hlasné čítanie.

Obrázok 3 Poprehadzovaný text

Prameň: vlastný návrh

Obrázok 4 Správne usporiadaný text

Prameň: vlastný návrh

Na záver je pre žiakov pripravený pracovný list s textom rozprávky a obrázkami (viď Príloha 2). Tento pracovný list pri dostatku času môžeme so žiakmi vypracovať na vyučovacej hodine, prípadne ho zadáme ako domácu úlohu. Úlohou žiakov je priradiť časť textu ku správnej obrázku. Riešenie sa nachádza v Prílohe 3.

Odporúčania pre prax

Tento text je vhodný pre žiakov v počiatočnom štádiu učenia sa ruského jazyka. Žiaci majú rozprávky veľmi radi, preto sú vďačnou témou vyučovacích hodín. Na nasledovnom linku <http://www.youtube.com/watch?v=S-8MHSPBhC0> môžete nájsť na sledovanie a počúvanie jedenásť minútovú verziu tejto rozprávky. Na www.youtube.com je veľa možností výberu ruských rozprávok v audiovizuálnej podobe. Uvádzame niekoľko užitočných webových stránok, kde môžete nájsť texty ruských rozprávok:

www.storybook.ru/russian/

<http://hyaenidae.narod.ru/>

<http://www.tale-store.ru/russkie-narodnye-skazki>

<http://lukoshko.net/storyList/russkie-narodnye-skazki.htm>

<http://narodstory.net/russian.php>
<http://azku.ru/russkie-narodnie-skazki/index.php>
<http://hobbitaniya.ru/rusnarod/rusnarod.php>
<http://deti-online.com/skazki/russkie-narodnye-skazki/>
<http://vseskazki.su/narodnye-skazki/russkie-narodnie-skazki.html>

3.2 Text č.2

Názov textu: Как встречают Новый год в мире – Ako vítajú nový rok vo svete.

Téma, podtéma: Multikultúrna spoločnosť. Sviatky, zvyky a tradície.

Ciele: - predstaviť sviatok Nový rok
- rozvíjať vzťah k multikultúrnej spoločnosti
- čítať s porozumením
- rozvíjať písanie azbuky

Úroveň, ročník: A1.2, 9. ročník

Druh textu: - informačný
- súvislý
- vecný
- papierový

Čitateľské zručnosti a stratégie: skimming, search reading, 3-2-1

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy: geografia, multikultúrna výchova

Pomôcky: - pracovné listy (viď Príloha 4, Príloha 5)
- interaktívna tabuľa
- mapa sveta

Pred čítaním textu

V úvode vyučovacej hodiny vedieme so žiakmi motivačný rozhovor o tom, ako oslavujeme Nový rok na Slovensku. Na tabuľu napíšeme názvy krajín v ruskom jazyku a pýtame sa žiakov, kde sa krajiny nachádzajú. Sú to: Индия, Япония, Италия, Вьетнам, Шотландия, Фиджи. Krajiny môžu žiaci ukázať na mape.

Práca s textom

Žiaci dostanú text (Príloha 4), v ktorom je 6 krátkych textov o vítaní Nového roku v rôznych krajinách. Každý žiak pracuje s textom samostatne. Úlohou žiakov je správne priradiť názov krajiny do jednotlivých textov, pričom využívajú medzipredmetové vzťahy z iných predmetov. Žiaci majú prácu uľahčenú tým, že názvy krajín sú napísané v správnom tvare, v akom majú byť použité v texte. Pri čítaní žiaci pracujú i so slovníkmi.

Riešenie:

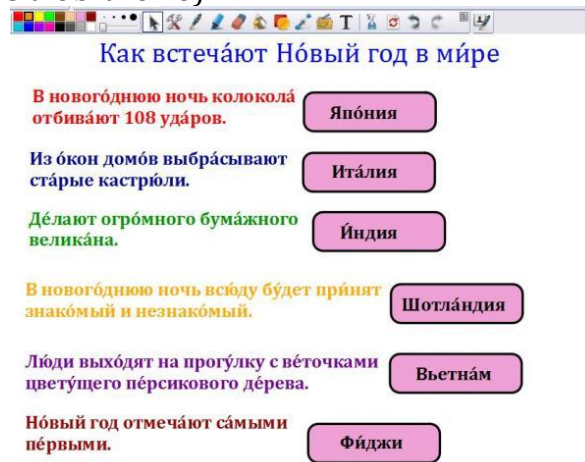
1	Фиджи
2	Вьетнаме
3	Индии
4	Италии
5	Японии
6	Шотландии

Po prečítaní textu sa žiakov spýtame, o ktorých tradíciách už počuli, ktoré sú pre nich nové informácie, prípadne, čo sa nedozvedeli. Týmto sa dostaneme k trošku upravenej ústnej verzii čitateľskej stratégie 3-2-1.

Nasledujúca aktivita na interaktívnej tabuli slúži k tomu, aby sme zistili, či žiaci čítali s porozumením. Na tabuli je šesť tvrdení a žiaci majú určiť, o ktorej krajine bola táto informácia spomenutá v texte (viď Obrázok 5 a Obrázok 6).

Obrázok 5 V ktorej krajine...
Prameň: vlastný návrh

Obrázok 6 Správne riešenie
Prameň: vlastný návrh

Na precvičenie slovnej zásoby textu slúži tzv. пýтаница (Príloha 5). Žiaci majú v pracovnom liste napísané slová s poprehadzovanými písmenami. Ich úlohou je napísať slová v správnom tvare. Tým si precvičia i písanie. Tento pracovný list môžeme aj zadať ako domácu úlohu.

Riešenie: канýн – predvečer
кáстрюля – rajnica
очáг – kozub
пéрсик – broskyňa
кóлокол – zvon
лáмпочка – žiarovka
великáн – obor
грáдус – stupeň
ýголь – uhlie
огóнь – oheň

Odporúčania pre prax

Text Как встечают Нóвый год в мíре je vhodný pre žiakov, ktorí už nemajú problém rozoznávať písmenká ruskej azbuky a dokážu prečítať dlhší súvislý text. Texty, ktoré tu sú použité, sú prevzaté z dvoch čísel staršieho ruského časopisu Огонёк, avšak obsah textov je aktuálny stále. V súčasnosti vychádza pre učiacich sa ruský jazyk časopis Давай, ktorý je však určený pre úroveň A2 až B1. Na tomto linku nájdete ukážku časopisu: <http://www.infoa.sk/tovar/r-elektronicka-verze-casopisu-davaj-a2-b1-predplatne-2013-2014-6-cisel/>.

Ako doplnujúca aktivita k textu by mohlo byť napríklad tvorenie novoročných pozdravov. Ďalšou aktivitou by mohla byť práca žiakov s počítačmi – vyhľadávanie informácií, konkrétne informácií o zvykoch a tradíciách víťania Nového roku v Rusku, prípadne iných krajinách. Ako pomôcku uvádzame webovú stránku Фестивал педагогических идей « Открытый урок » - stránka, kde sa dá nájsť veľa užitočných informácií, týkajúcich sa vyučovania ruského jazyka.

<http://festival.1september.ru/articles/532440/>

3.3 Text č. 3

Názov textu: Юлиан Тувим – стихотворение « Овощи » - báseň „Zelenina“

Téma, podtéma: Stravovanie. Zelenina a ovocie.

Ciele: - osvojiť si a doplniť slovnú zásobu – zelenina a ovocie
- rozvíjať čítanie s porozumením
- precvičiť gramatiku – rod podstatných mien, prvý a druhý pád
- rozvíjať písanie azbuky
- rozvíjať prácu s IKT

Úroveň, ročník: A1.1, 7. ročník

Druh textu: - literárny
- súvislý
- umelecký
- papierový

Čitateľské zručnosti a stratégie: intenzívne čítanie

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy: biológia, anglický jazyk, environmentálna výchova

Pomôcky: - pracovné listy (viď Príloha 6, Príloha 7)
- prístup na internet
- interaktívna tabuľa

Pred čítaním textu

Žiaci na predchádzajúcej vyučovacej hodine dostali domov pracovný list s obrázkami a názvami ovocia a zeleniny na vyfarbenie, aby sa už doma oboznámili so slovnou zásobou, s ktorou budú na vyučovacej hodine pracovať. V úvodnej, motivačnej časti hodiny sa zameriame na slovnú zásobu zelenina a ovocie. Môžeme si so žiakmi zahrať obľúbené hry, akými sú napríklad BINGO, pexeso, hádaj na čo myslím a podobne. My vyberáme aktivitu, ku ktorej budeme potrebovať interaktívnu tabuľu s prístupom na Internet. Otvoríme si nasledovný link: <http://www.digitaldialects.com/Russian/Fruit.htm> (Obrázok 7). Nedajte sa pomýliť anglickým názvom, je to stránka zameraná na ruský jazyk. V tejto úvodnej časti vyberieme krúžok s nápisom Learn words – učiť sa slová. Keď naň klikneme, otvoria sa ruské slovká na tému ovocie a zelenina. Žiak ich tam vidí nakreslené, napísané v azbuke a slovká sú i ozvučené výslovnosťou. Žiaci môžu výslovnosť opakovať. Pri každom slove nájdeme i označenie rodu podstatných mien. (Obrázok 8, Obrázok 9). Slovká sú preložené do anglického jazyka, ktorý sa všetci žiaci povinne učia.

Obrázok 7 Učiť sa slová

Prameň:

<http://www.digitaldialects.com/Russian/Fruit.htm>

Obrázok 8 Jahoda

Prameň:

<http://www.digitaldialects.com/Russian/Fruit.htm>

Obrázok 9 Mrkva

Prameň:

<http://www.digitaldialects.com/Russian/Fruit.htm>

Práca s textom

Na vyučovacej hodine použijeme text (viď Príloha 6), báseň Овощи. Tento text básne sa nachádza na internetovej stránke <http://www.playroom.ru/content/view/797/18/> . Báseň napísal vynikajúci poľský básnik Julian Tuwim. Báseň do ruského jazyka preložil Sergej Michalkov.

Žiakom rozdáme text a požiadame ich, aby si ho dvakrát sami prečítali. Po prečítaní, žiaci text odložia. Vedeťme so žiakmi rozhovor o čom bola báseň. Požiadame žiakov, aby skúsili vymenovať všetky druhy zeleniny, ktoré boli v básni spomenuté. Žiaci ich môžu skúsiť napísať na tabuľu. Pri písaní budú pravdepodobne potrebovať text ako pomôcku.

Po rozhovore rozdáme žiakom pracovné listy s otázkami k textu a s gramatickým cvičením na rod podstatných mien (Príloha 7). Úlohy v pracovnom liste si môžeme i prerozdeliť nasledovne: cvičenie 1 v škole, cvičenie 2 za domácu úlohu.

Riešenie:

- 1 а) помидор
б) фрукты
в) кричать
- 2 он – лимон / citrón, персик / broskyňa, арбуз / červený melón, картофель / zemiaky, апельсин / pomaranč, лук / cibuľa, чеснок / cesnak, банан / banán, перец / paprika, редис / red'kovka, помидор / paradajka
она – петрушка / pertžlen, груша / hruška, морковь / mrkva, черешня / čerešňa, капуста / kapusta, свёкла / cvikla

Po vypracovaní pracovného listu žiakom pustíme pieseň – naspievaný text básne, ktorú čítali, žiaci si ju môžu spievať. Nájdeme ju na nasledovnom linku: <http://get-tune.net/?a=music&q=%FE+%F2%F3%E2%E8%EC+%EE%E2%EE%F9%E8+%EC%E8%ED%F3%F1>

Odporúčania pre prax

Na internete je veľké množstvo ďalších zdrojov využiteľné s témou stravovania a s ňou spojenou slovnou zásobou. Napríklad na týchto dvoch stránkach nájdete rôzne námety na hry a prácu so slovnou zásobou na tému zelenina a ovocie: <http://dohcolonoc.ru/utrennici/1188-igra-sorevnovanie-kto-bolshe-znaet-po-teme-ovoshchi-i-frukty.html> / <http://www.razvivaushieigri.com/wordpress/archives/480>

Ďalej odporúčame stránku: <http://ssm.lidenz.ru/mdd.php?id=373> . Nájdeme tu rôzne dialógy, ktoré majú žiaci správne pospájať; slovnú zásobu napríklad ovocia a zeleniny, ktorú delia do skupín a podobne. Všetky úlohy sa dajú online skontrolovať a opraviť. Stránka <http://ssm.lidenz.ru/> je pre učiteľov ruského jazyka veľkou pomôckou. Nájdete tu napríklad v ruskom jazyku stupnicu úrovni ovládania ruského jazyka. Po vybratí úrovne, ktorá vás zaujíma, kliknutím na ňu sa dostanete do ponuky gramatiky, lexiky a čítania. Tam si už každý môže vybrať, čo ho zaujíma. Pri textoch na čítanie sú vždy i otázky k textu, ktoré sa dajú samozrejme online prekontrolovať.

Na tejto vyučovacej hodine sme vybrali text, ktorý si deti opäť môžu vypočuť, ale ako pieseň. Spievaním textu si žiaci text lepšie zapamätajú, intonácia je pre nich jednoduchšia a prirodzenejšia.

3.4 Text č. 4

Názov textu: Русский медведь – Ruský medved'

Téma, podtéma: Človek a príroda. Zvieratá / fauna.

Ciele: - rozvíjať čítanie s porozumením
- rozvíjať počúvanie s porozumením
- rozvíjať písanie azbuky
- rozvíjať prácu s IKT

Úroveň, ročník: A1.2, 8. ročník

Druh textu: - informačný
- súvislý
- papierový

Čitateľské zručnosti a stratégie: intenzívne čítanie, scanning, search reading

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy: biológia, environmentálna výchova

Pomôcky: - pracovné listy (viď Príloha 8, Príloha 9, Príloha 10)
- prístup na internet
- interaktívna tabuľa

Pred čítaním textu

V úvodnej motivačnej časti so žiakmi zopakujeme slovnú zásobu zvierat. Opäť to môžu byť rôzne krátke hravé aktivity, my vyberáme hádanky. Úlohou žiakov je uhádnuť názov zvieratiek. (Príloha 8) Pomôckou je, že na odpovedi je toľko čiarok, koľko písmen názov zvieratka obsahuje. Na porozumenie slov v hádankách môžu žiaci použiť slovníky. Žiaci môžu na tejto aktivite pracovať vo dvojiciach.

Riešenie:

1	белка
2	дятел
3	дикообраз
4	ёж
5	муха
6	медведь

Práca s textom

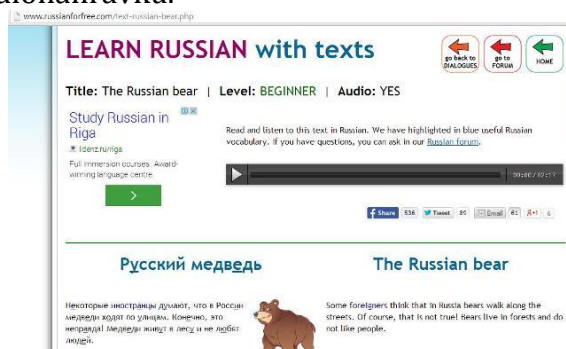
Na vyučovacej hodine použijeme text (Príloha 9), ktorý je z internetového zdroja a nachádza sa tam i nahrávka textu: <http://www.russianforfree.com/text-russian-bear.php> (Obrázok 10, Obrázok 11). Žiaci si text raz pozorne prečítajú. Po prvom prečítaní sa ich spýtame na slová, ktorým nerozumeli. Spoločne si ich preložíme. Druhýkrát popri čítaní textu počúvajú i audionahrávku.

Obrázok 10 Stránka s textami

Prameň:

<http://www.russianforfree.com/texts.php>

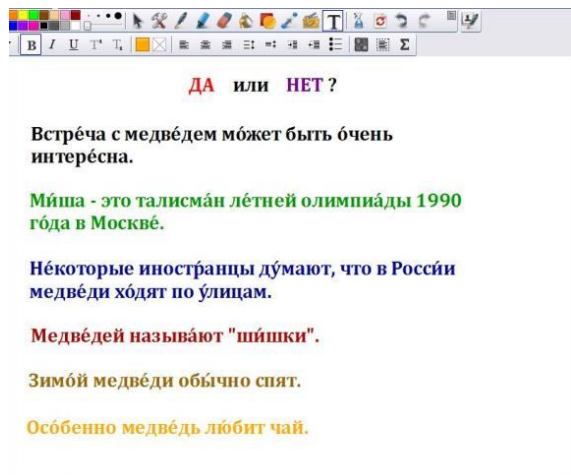

Obrázok 11 Audionahrávka textu

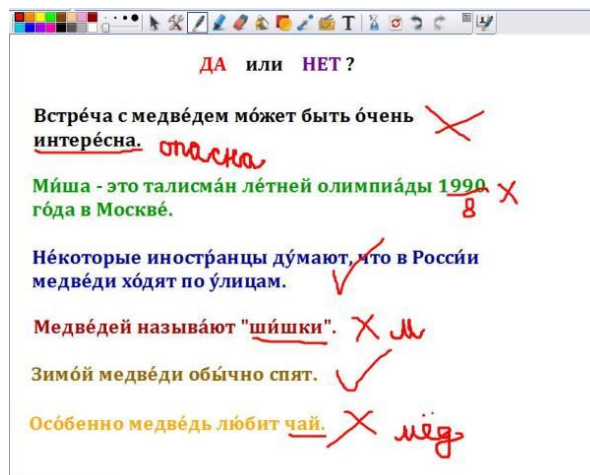
Prameň:

<http://www.russianforfree.com/text-russian-bear.php>

Po prečítaní a vypočutí textu si u žiakov overíme čítanie s porozumením. Na interaktívnej tabuli budú otázky týkajúce sa textu a úlohou žiakov je odpovedať, či je to pravda, alebo lož. (Obrázok 12, Obrázok 13) Nesprávne vyjadrenia sa žiaci pokúsia i opraviť.

Obrázok 12 Otázky k textu
Prameň: vlastný návrh

Obrázok 13 Odpovede
Prameň: vlastný návrh

Na záver vyučovacej hodiny dostanú žiaci pracovný list s textom, v ktorom sú zamenené slová. Ak máme dostatok času, môžeme ho dať žiakom vypracovať na vyučovacej hodine, samostatne. Prípadne im ho zadáme na domácu úlohu. (Príloha 10)

Riešenie: Nesprávne slová v texte sú vyznačené tmavým písmom.

Некоторые иностранцы думают, что в России **собаки** ходят по улицам. Конечно, это **правда!** Медведи живут в **зоопарке** и не любят людей.

Игра с медведем может быть очень **опасна**. Русские люди любят ходить в лес и собирать **груши** и ягоды. Они делают это с осторожностью, так как медведи тоже очень любят ягоды и могут напасть на человека. Медведь ест всё: ягоды, рыбу, мясо и даже **морозеное**. Особенно он любит мед.

Летом медведи обычно спят, потому что погода слишком холодная и нет еды. Пока медведь спит, он может похудеть на **50 (пятьдесят)** килограмм! Русские люди очень похожи на медведей. Зимой они тоже становятся медлительными и много **гуляют**, потому что на улице слишком холодно и темно.

Поэтому русские любят медведей и называют их "мишки". Миша - это талисман летней олимпиады 1980 (тысяча девятьсот восемьдесят) года в **Братиславе**.

Odporúčania pre prax

Použitý text sa nachádza na webovej stránke <http://www.russianforfree.com/>, na ktorej je niekoľko textov v rôznych úrovniach. Výhodou je, že všetky texty majú audionahrávku. Okrem samotných textov tu môžeme nájsť dialógy, komiksy, ktoré majú deti veľmi radi, ďalej gramatické tabuľky a cvičenia na precvičovanie, hudbu, kreslené rozprávky a veľa ďalších užitočných zdrojov. Na tejto stránke nájdete i niekoľko krátkych videí, zameraných na základné komunikačné frázy. Frázy sú vo videách napísané v ruskom jazyku a preklad je uvedený v angličtine. Sú využiteľné i v triede, pretože všetci žiaci sa od tretieho ročníka učia anglický jazyk, a preto na základe

angličtiny by si mali bez problémov vedieť preložiť jednotlivé frázy. Link na videá je nasledovný: <http://www.russianforfree.com/video.php>

3.5 Text č. 5

Názov textu: Клára и «Зára»

Téma, podtéma: Oblečenie a móda. Základné druhy oblečenia.

Ciele: - rozvíjať čítanie s porozumením
- rozvíjať slovnú zásobu na tému oblečenie
- osvojiť si prídavné mená, opozitá
- rozvíjať písanie azbuky

Úroveň, ročník: A1.1, 7. ročník

Druh textu: - literárny
- súvislý
- papierový

Čitateľské zručnosti a stratégie: intenzívne čítanie, scanning, search reading

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy: finančná gramotnosť

Pomôcky: - pracovný list (vid' Príloha 11)
- tabuľa

Pred čítaním textu

V motivačnej časti vyučovacej hodiny si precvičíme slovnú zásobu spojenú s témou oblečenie. Žiakov rodelíme do skupín. Delenie do skupín môžeme urobiť napríklad podľa toho, kto má akú farbu oblečenia na sebe, alebo kto má oblečenie s dlhým, či krátkym rukávom a podobne. Počet skupín závisí od počtu žiakov v triede, netreba však tvoriť príliš veľké skupinky, ideálne sú s 3 žiakmi. Po rozdelení do skupiny zadáme súťažnú hru – žiaci dostanú časový limit napríklad 4 minúty a za tú dobu musia napísať na jeden hárok papiera čo najviac slov spojených s témou oblečenie. Body sa počítajú iba za slová, ktoré budú správne napísané v azbuke. Skupina s najvyšším počtom správnych slov vyhráva.

Práca s textom

Na tejto vyučovacej hodine použijeme text z výborného knižného zdroja od autorky И.В. Курлова – Начинаем читать по-русски (2008), ktorý korešponduje s témou hodiny. Zvolili sme hlasné čítanie. Žiaci majú samozrejme v texte označený prízvuk, preto dbáme na intonáciu (Príloha 11).

Po prečítaní textu vedieme so žiakmi rozhovor, či aj oni radi nakupujú, aké sú ich obľúbené obchody a podobne. Aby sme zistili, ako pozorne čítali text, požiadame ich vymenovať všetko oblečenie, ktoré Klára v ten deň nakúpila. Slová žiaci napíšu na tabuľu.

Riešenie: платье, юбка, костюм, шапка, шарф, пальто, шуба, галстук.

Ďalšia časť vyučovacej hodiny bude venovaná precvičovaniu prídavných mien. Žiakov požiadame, aby k napísaným podstatným menám, ktoré sú na tabuli, dopísali prídavné mená podľa textu.

Riešenie: красивое платье, новая юбка, летний костюм, теплая шапка, тёплый шарф, красивое пальто, новая шуба, дорогая шуба, красивый галстук.

Ďalšia práca s prídavnými menami môže byť nasledovná: každé prídavné meno použiť v spojení s podstatným menom v každom rode; napísať opozitá k prídavným menám na tabuli; vypísať zvyšné, iné, prídavné mená, ktoré ešte v texte zostali; zoradiť prídavné mená v abecednom poradí a podobne.

Odporúčania pre prax

V knihe, z ktorej text sme použili, sa nachádzajú texty pre úplných začiatokov, za ktorými nasledujú i cvičenia k textom. V textoch je použitý hovorový jazyk a slovná zásoba v nich zahrnutá predstavuje lexikálne minimum.

Čo sa týka slovnej zásoby na tému oblečenie, opäť môže učiteľ využiť zdroje z internetu. Uvádzame niekoľko stránok, ktoré by mohli byť užitočné:

<http://study-english.info/vocabulary-clothing.php> - na tejto stránke nájdete slovnú zásobu, nielen na tému oblečenie. Stránka je vo forme tabuliek slovnej zásoby, kde v prvom stĺpci sú slová v ruštine a v druhom stĺpci je ich anglický preklad.

<http://ru.islcollective.com/> - táto stránka pracovných listov v ruskom jazyku je užitočná pre všetkých učiteľov ruského jazyka, nemusíte ju iba využívať podľa svojich potrieb, ale môžete na ňu prispievať i svojimi pracovnými listami. Je to niečo podobné, ako máme na Slovensku Zborovňa.sk. Aby ste mohli pracovné listy sťahovať, je potrebné sa zaregistrovať.

<http://urya.ru/> - je ďalšou stránkou, ktorá ponúka zdroje hier, pracovných listov, ktoré je možné si stiahnuť. Veľa užitočných inšpirácií tu nájdete i na predzbukové obdobie.

ZÁVER

V ostatných rokoch na základných školách pribúda veľké množstvo žiakov, ktorí si ako druhý cudzí jazyk volia práve jazyk ruský. Cieľom každého učiteľa je dosiahnuť u svojich žiakov záujem o svoj predmet. Tak ako pri každom vyučovacom predmete, kľúčová je motivácia žiakov. Preto využívanie moderných informačno – komunikačných technológií a moderných metód a foriem práce umožňuje lepšie rozvíjať všetky komunikačné zručnosti žiaka.

Cieľom tejto práce bolo opísať a priblížiť prácu s textom na hodinách ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole. Námety na rozvíjanie jednej z komunikačných zručností, a to čítania s porozumením, sú úzko späté s rozvíjaním i ďalších komunikačných zručností, ktorými sú počúvanie s porozumením a písomný a ústny prejav. Rozvíjať zručnosť čítania s porozumením je potrebné od úplného začiatku. V dnešnej dobe sú deti iba veľmi málo zvyknuté pravidelne čítať. A keď už niečo čítajú, často bez toho, aby text vôbec pochopili alebo mu porozumeli. Preto treba i v škole na vyučovacích hodinách hľadať možnosti a cesty, ako žiakov k čítaniu nenútené pripútať. Ak budú žiaci na vyučovacích hodinách pravidelne čítať, časom im to príde ako úplne prirodzené a v budúcnosti to pre nich nebude predstavovať žiaden problém.

Ponúknuté námety práce s textom na vyučovacích hodinách sú opísané tak, aby si ich každý učiteľ mohol prispôbiť svojim konkrétnym požiadavkám, časovým nárokom, schopnostiam a možnostiam žiakov, ktorí budú s textami pracovať. Neuvádzali sme časové intervaly jednotlivých aktivít konkrétnych vyučovacích hodín, nakoľko si myslíme, že i tak každý učiteľ si bude musieť tento údaj zvážiť samostatne. Snažili sme sa pri každom texte ponúknuť učiteľom čo najviac ďalších zdrojov a možností získania nových námetov a inšpirácií. Veríme, že práca poslúži ako vhodný doplnkový materiál, zdroj motivácie a inšpirácie vo vyučovaní ruského jazyka ako druhého cudzieho jazyka v základnej škole.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. GAVORA, P. et al. 2012. Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka. Enigma Publishing, Nitra. 2012. ISBN: 978-80-89132-57-1
2. HELDOVÁ, D., KAŠIAROVÁ, N., TOMENGOVÁ, A. et al. 2011. Metakognitívne stratégie rozvíjajúce procesy učenia sa žiakov. Metodická príručka. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2011. ISBN: 978-80-8052-372-5
3. HÚSKOVÁ, A. 2012. Aktívne využívanie čítania s porozumením vo vyučovacom procese v základnej a strednej škole. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2012. ISBN: 978-80-8052-416-6
4. Как встречают новый год в мире. 1988. In Огонёк, roč. 39, č. 4, str. 5
5. KRAJČIKOVA, A. 2013. Rozvoj čitateľskej gramotnosti na hodinách anglického jazyka s environmentálnou tematikou. Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2013.
6. KRAJČIKOVA, A. 2014. Interaktívne a hravé aktivity na hodinách ruského jazyka. Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2014.
7. КУРЛОВА, И.В. 2008. Начинаем читать по-русски! Издательство «Русский язык». Курсы, 2008. ISBN: 978-5-88337-173-7
8. KVAPIL, R., KOROĽOVÁ, A. 2012. Rozvoj komunikačnej kompetencie na hodinách ruského jazyka v základnej škole. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2012. ISBN: 978-80-8052-466-1
9. NEDOMOVÁ, Z., VLHOVÁ, K. 2009. Metodika výuky ruského jazyka na 2. stupni základných škôl a stredných školách z pohľadu pedagogickej praxe. Ostravská univerzita, Ostrava. 2010. ISBN: 978-80-7368-890-5
10. Новогодные праздники. 1987. In Огонёк, roč. 38, č. 4, str. 5
11. PROTASOVOVA, T., NAJFELDOVA, M., DIANOVSKA, M. 1987. Ruština pre najmenších. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Bratislava. 1987. ISBN: 067-532-87
12. SCIVENER, J. 2011. Learning Teaching. Macmillan Education. 2011. ISBN: 978-0-230-72982-7
13. Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Štátny pedagogický ústav. Bratislava. 2006. ISBN: 80-85756-93-5
14. Tomengová, A. 2010. Čitateľské stratégie zlepšujúce schopnosť učiť sa. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2010. ISBN: 978-80-8052-353-4

Internetové zdroje

15. Čtvrtníčková, D. Rozvoj čitateľskej gramotnosti nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry. [online]. [cit. 1.4.2013]. Dostupné na: <www.mcpo.edu.sk/downloads/Publikacie/Jazyky/JazSlo200702.pdf>

16. Hrdináková, L. Čitateľská gramotnosť ako kľúčová kompetencia informačnej gramotnosti. [online]. [cit. 27.3.2013]. Dostupné na: <<http://isis.spgk.sk/kniznice/Hrdinakova.rtf>>
17. Pedagogická dokumentácia z ruského jazyka úroveň A1 [online]. educj.sk, [cit. 1.3.2014]. Dostupné na www: <http://www.educj.sk/buxus/docs/RJ-A1.pdf>

Text č. 1

18. PROTASOVOVA, T., NAJFELDOVA, M., DIANOVSKA, M. 1987. Ruština pre najmenších. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Bratislava. 1987. ISBN: 067-532-87

Internetové zdroje

19. <http://www.youtube.com/watch?v=FwbMaBn4BuM>
20. <http://www.youtube.com/watch?v=S-8MHSPBhC0>
21. www.storybook.ru/russian/
22. <http://hyaenidae.narod.ru/>
23. <http://www.tale-store.ru/russkie-narodnye-skazki>
24. <http://lukoshko.net/storyList/russkie-narodnye-skazki.htm>
25. <http://narodstory.net/russian.php>
26. <http://azku.ru/russkie-narodnie-skazki/index.php>
27. <http://hobbitaniya.ru/rusnarod/rusnarod.php>
28. <http://deti-online.com/skazki/russkie-narodnye-skazki/>
29. <http://vseskazki.su/narodnye-skazki/russkie-narodnie-skazki.html>

Zdroje obrázkov

30. <http://www.stihi.ru/pics/2012/02/24/11187.jpg>

Text č. 2

31. Как встречают новый год в мире. 1988. In Огонёк, роç. 39, ç. 4, str. 5
32. Новогодные праздники. 1987. In Огонёк, роç. 38, ç. 4, str. 5

Internetové zdroje

33. <http://www.infoa.sk/tovar/r-elektronicka-verze-casopisu-davaj-a2-b1-predplatne-2013-2014-6-cisel-/>
34. <http://festival.1september.ru/articles/532440/>

Text č. 3

Internetové zdroje

35. <http://www.digitaldialects.com/Russian/Fruit.htm>

36. <http://get-tune.net/?a=music&q=%FE+%F2%F3%E2%E8%EC+%EE%E2%EE%F9%E8+%EC%E8%ED%F3%F1>
37. <http://dohcolonoc.ru/utrennici/1188-igra-sorevnovanie-kto-bolshe-znaet-po-teme-ovoshchi-i-frukty.html> / <http://www.razvivaushieigri.com/wordpress/archives/480>
38. <http://ssm.lidenz.ru/>
39. <http://ssm.lidenz.ru/mdd.php?id=373>
40. <http://www.playroom.ru/content/view/797/18/>
41. <http://forumchata.ru/poems/50-julian-tuvim/846-ovoschi.html>

Text č. 4

Internetové zdroje

42. <http://www.russianforfree.com/>
43. <http://www.russianforfree.com/text-russian-bear.php>
44. <http://www.russianforfree.com/texts.php>
45. <http://deti-online.com/zagadki/zagadki-pro-zhivotnyh/>
46. <http://xn--b1ageg3b.zagadki.tel/>
47. <http://www.kostyor.ru/student/?n=186>
48. <http://detkam.e-papa.ru/zagadki/1/>
49. http://www.smekalka.pp.ru/zagadka_animal.html

Text č. 5

50. КУРЛОВА, И.В. 2008. Начинаем читать по-русски! Издательство «Русский язык». Курсы, 2008. ISBN: 978-5-88337-173-7

Internetové zdroje

51. <http://study-english.info/vocabulary-clothing.php>
52. <http://ru.islcollective.com/>
53. <http://urya.ru/>

ZOZNAM PRÍLOH

- Príloha 1 Ruské rozprávky
- Príloha 2 Pracovný list – Кúрочка ряба
- Príloha 3 Pracovný list - Кúрочка ряба - riešenie
- Príloha 4 Text - Как встречáют Нóвый год в мíре
- Príloha 5 Pracovný list - Пúтаница
- Príloha 6 Юлиан Тувим – стихотворéние « Óвоци »
- Príloha 7 Pracovný list k textu Óвоци
- Príloha 8 Hádanky
- Príloha 9 Text – Рúсский медвéдь
- Príloha 10 Text s chybami
- Príloha 11 Text – Клáра и «Зáра»

Маша и	медведь.
Царевна -	лягушка.
Волк и	козлята.
Финист -	ясный сокол.
Сказка о	рыбаке и рыбке.
Сказка о	царе Салтане.
Елена	Премудрая.
Василиса	Прекрасная.

Прочита́йте скáзку. Соедините тексты и картинки.

Prečítajte si rozprávku. Jednotlivé texty spojte so správnymi obrázkami.

Жили-были дед и баба.
И была у них курочка ряба.

Снесла курочка яичко,
Не простое, а золотое.

Дед бил-бил – не разбил.

Баба била-била – не разбила.

Мышка бежала, хвостиком
махнула, яичко упало
и разбилось.

Дед плачет, баба плачет.

А курочка кудахчет:
«Не плачь, дед,
не плачь, баба,
я вам снесу ещё яичко,
но не золотое, а простое.»

Прочита́йте скáзку. Соедини́те тексты и картинкИ.

Prečítajte si rozprávku. Jednotlivé texty spojte so správnymi obrázkami.

Жи́ли-бы́ли дед и ба́ба.
И была́ у них кўрочка ря́ба.

Снесла́ кўрочка я́йчко,
Не простóе, а золотóе.

Дед бил-бил – не разб́ил.

Ба́ба б́ила-б́ила – не разб́ила.

Мы́шка бежа́ла, хвóстиком
махну́ла, я́йчко упáло
и разб́илось.

Дед пла́чет, ба́ба пла́чет.

А кўрочка кудáхчет:
«Не плачь, дед,
не плачь, ба́ба,
я вам снесу́ ещ́е я́йчко,
но не золотóе, а простóе.»

Как встречают Новый год в мире

Откуда эти слова? Дополните:

Индии, Японии, Италии, Вьетнаме, Шотландии, Фиджи.

Самыми первыми отмечают Новый год на островах
(1) в Тихом океане. Дело в том, что острова расположены на 180-ом градусе долготы, где проходит условная граница времени.

Во (2) не бывает настоящей зимы, к которой мы привыкли. Люди выходят на прогулку с веточками цветущего персикового дерева. Цветами украшают дома, дарят их друзьям и близким.

В (3) Новый год начинается с дивали - праздника огня. Делают огромного бумажного великана, с которым сражается человек. Он стреляет в него из лука зажжёнными стрелами. Великан сгорает, люди радуются, возвращаются домой и украшают свои дома лампочками.

В (4) в канун Нового года по улицам лучше не ходить. Из окон домов выбрасывают старые кастрюли, стулья... Верно, думают: избавишься от старого, в Новом году начнешь с чем-нибудь новым, нужным.

В (5) Новый год - самый любимый праздник года. Накануне Нового года запускаются воздушные змеи. В новогоднюю ночь колокола отбивают 108 ударов, потому что цифры 100 и 8 считаются счастливыми. Люди ложатся спать с их последним ударом.

В (6), едва часы пробьют полночь, открываются двери всех домов. В новогоднюю ночь всюду будет принят знакомый и незнакомый. Надо лишь бросить кусочек угля в их семейный очаг.

Пу́таница

у́ а н н к

к ю́ а я л т р с

г ч а́ о

р п е́ к с и

л о л о к к о́

п л м а а́ к о ч

а́ е в н к и л

р д с г у а́

л ь у́ о г

н ь г о о́

Юлиан Тувим – Овощи

Перевод с польского Сергея Михалкова

Хозяйка однажды с базара пришла,
Хозяйка с базара домой принесла:
Картошку,
Капусту,
Морковку,
Горох,
Петрушку и свёклу.
Ох! ..
Вот овощи спор завели на столе
Кто лучше, вкусней и нужней на земле:
Картошка?
Капуста?
Морковка?
Горох?
Петрушка или свёкла?
Ох!..
Хозяйка тем временем ножик взяла.
И ножиком этим крошить начала:
Картошку,
Капусту,
Морковку,
Горох,
Петрушку и свёклу.
Ох!..
Накрытые крышкой, в душном горшке
Кипели, кипели в крутом кипятке:
Картошка,
Капуста,
Морковка,
Горох,
Петрушка и свёкла.
Ох!..
И суп овощной оказался неплох!

1 Какое слово лишнее?

Ktoré slová neboli spomenuté v texte?

- а) горох, свёкла, картошка, помидор, морковка, капуста
- б) овощи, хозяйка, фрукты, базар, ножик, суп
- в) крошить, кричать, взять, начать, кипеть

2 Распределите слова по группам.

Переводите слова.

Rozdeľte slová do skupín. Preložte ich.

**петрушка, лимон, персик, груша, арбуз, морковь, картофель,
черешня, апельсин, лук, чеснок, банан, капуста, перец,
свёкла, редис, помидор**

он	Preklad		Preklad

1

Хожу в пушистой шубе,
Живу в густом лесу.
В дупле на старом дубе
Орешки я грызу.

— — — — —

2

Всё время стучит,
деревья долбит.
Но их не калечит,
а только лечит.

— — — — —

3

Ёжик вырос в десять раз,
Получился ...

— — — — —

4

В клубок свернётся,
А взять не даётся.

— —

5

Кто над нами вверх ногами
Ходит - не страшится,
Упасть не боится,
целый день летает,
Всем надоедает?

— — — — —

6

Хозяин лесной, просыпается весной,
А зимой, под вьюжный вой,
Спит в избушке снеговой.

— — — — —

Русский медведь

Некоторые иностранцы думают, что в России медведи ходят по улицам. Конечно, это неправда! Медведи живут в лесу и не любят людей.

Встреча с медведем может быть очень опасна. Русские люди любят ходить в лес и собирать грибы и ягоды. Они делают это с осторожностью, так как медведи тоже очень любят ягоды и могут напасть на человека. Медведь ест всё: ягоды, рыбу, мясо и даже насекомых. Особенно он любит мёд.

Зимой медведи обычно спят, потому что погода слишком холодная и нет еды. Пока медведь спит, он может похудеть на 80 (восемьдесят) килограмм! Русские люди очень похожи на медведей. Зимой они тоже становятся медлительными и много спят, потому что на улице слишком холодно и темно.

Поэтому русские любят медведей и называют их "мишки". Миша - это талисман летней олимпиады 1980 (тысяча девятьсот восьмидесятого) года в Москве.

Русский медведь

Некоторые иностранцы думают, что в России собаки ходят по улицам. Конечно, это правда! Медведи живут в зоопарке и не любят людей.

Игра с медведем может быть очень опасна. Русские люди любят ходить в лес и собирать груши и ягоды. Они делают это с осторожностью, так как медведи тоже очень любят ягоды и могут напасть на человека. Медведь ест всё: ягоды, рыбу, мясо и даже мороженое. Особенно он любит мёд.

Летом медведи обычно спят, потому что погода слишком холодная и нет еды. Пока медведь спит, он может похудеть на 50 (пятьдесят) килограмм! Русские люди очень похожи на медведей. Зимой они тоже становятся медлительными и много гуляют, потому что на улице слишком холодно и темно.

Поэтому русские любят медведей и называют их "мишки". Миша - это талисман летней олимпиады 1980 (тысяча девятьсот восьмидесятого) года в Братиславе.

КЛАРА И "ЗАРА"

Э́то Клáра. А э́то магази́н «Зáра». Э́то её люби́мый магази́н. Здесь большáя распро́дажа. Ски́дка – 50 процéнтов. Клáра ужé 4 часá здесь. И вот результáт.

Вот но́вое краси́вое пла́тье. Э́то друго́е пла́тье. Оно́ то́же краси́вое и о́чень доро́ге. А э́то но́вая ю́бка. Э́то замеча́тельный ле́тний костю́м. Э́то но́вая тёплая ша́пка и но́вый тёплый шарф. Э́то о́чень краси́вое пальто́. А э́то но́вая шу́ба. О́чень – о́чень доро́гая!

Э́то муж Клáры. Он в шо́ке.

- Клáра, э́то о́чень мно́го!

- Дорого́й, э́то немно́го! Твоя́ жена́ – молодáя и краси́вая. Ты – богáтый бизне́сме́н. А э́то твой но́вый га́лстук! Пра́вда, краси́вый?

- Да, краси́вый... Но я ужé не богáтый, я бе́дный...